

Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce

Marian Piekarski

Politechnika Krakowska: Centrum Pedagogiki i Psychologii

Efektywność działań procesów doradczych w realizacji programu poradnictwa edukacyjno – zawodowego w małopolskich szkołach zawodowych w ramach projektu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce”

Słowa kluczowe: poradnictwo zawodowe, kształcenie zawodowe

Streszczenie: Współczesne procesy przygotowania do pracy zawodowej wymagają wdrożenia programów poradnictwa edukacyjno-zawodowego, które są bezpośrednim wsparciem dla uczniów w zakresie realizacji swojej ścieżki zawodowej. Projekt „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce” wspiera nie tylko modernizację bazy czy poprzez realizację dodatkowych kursów podnosi jakość kształcenia w małopolskich szkołach zawodowych ale również stwarza uczniom możliwość weryfikacji podjętych wcześniej decyzji zawodowych. Dlatego w projekcie poradnictwo zawodowe jest traktowane jako komplementarny proces doradczy przebiegający z jednej strony grupowo (doradca zawodowy pracujący z grupą uczniów) a z drugiej indywidualnie (doradca zawodowy konsultujący z uczniem dalsze plany zawodowe). Dodatkowym wsparciem realizowanego poradnictwa jest wykorzystanie środowiska lokalnego w przygotowaniu ucznia do pracy zawodowej, zwłaszcza w zakresie zawodoznawstwa. W latach 2010 – 2014 do projektu zrekrutowano 66 361 beneficjentów ostatecznych z czego tylko 10 488 wzięło czynny udział w poradnictwie zawodowym.

Title: Effectiveness of advisory processes in the implementation of educational and vocational counseling program in vocational schools under the project "Modernization of vocational education in Małopolska region"

Keywords: vocational counseling, vocational training

Abstract: The contemporary processes of preparing for work require the implementation of programs of education and vocational counseling, which are a direct support for students in the implementation of their career. The project "Modernization of vocational education in Małopolska" not only supports the modernization of the base or improves the quality of education in Małopolska vocational schools through the implementation of additional courses

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Lider projektu:

Województwo Małopolskie,
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
e-mail: bkz.sekretariat@umwm.pl, www.zawodowamalopolska.pl

MODERNIZACJA
KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO
W MAŁOPOLSCE

Partner projektu:

Partner: Gmina Miejska Kraków

Realizator Projektu:

Zespół Ekonomiki Oświaty w Krakowie
ul. Ulanów 9, 31-450 Kraków

e-mail: mkz@zeo.krakow.pl, www.zeo.krakow.pl

Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce

but also gives students the opportunity to review the already taken career decisions. Thus, within the project vocational guidance is regarded as complementary consultative process which is conducted both in a group (counselor working with a group of students) and individually (counselor consults further career plans with a student). The additional support of the counseling is the use of local environment to prepare a student for employment, especially in the knowledge of professions. In the years 2010 - 2014 the project recruited 66 361 final beneficiaries of whom only 10 488 took an active part in vocational guidance.

Wprowadzenie

W edukacji poradnictwo zawodowe traktowane jest jako długofalowy proces, w którym doradca zawodowy pomaga uczniowi w osiągnięciu lepszego zrozumienia samego siebie w odniesieniu do przyszłego zatrudnienia po to, aby umożliwić mu trafny wybór zawodu i uzyskanie właściwej przydatności zawodowej (Rosalska M., Wawrzonek A., 2012: 50-51). Zygmunt. Wiatrowski uważa, że poradnictwo zawodowe to:

- procesy celowego oddziaływania na jednostki i zespoły ludzkie nastawione na dobre rozpoznanie wymagań i możliwości bycia w zawodzie oraz przygotowania do działalności zawodowej,
- wskazania do bycia dobrym pracownikiem z szansą dochodzenia do sukcesu i mistrzostwa w zawodzie,
- pomoc osobom, które z różnych powodów znalazły się w konieczności zmiany zawodu lub miejsca pracy (Wiatrowski 2007: 196-197).

Z kolei Bożena Wojtasik pojęcie: „poradnictwo” definiuje w dwóch znaczeniach: w węższym, gdzie poradnictwo to „interakcja doradcy i radzącego się powstała w celu rozwiązywania problemów, realizowana w postaci udzielania porad, wskazówek, informacji, instrukcji” oraz w znaczeniu szerszym, jako „działanie optymalizujące, wychowawcze, naprawcze, korekcyjne i inne, związane z niesieniem pomocy przez udzielanie porad, wskazówek, informacji, instrukcji” (Wojtasik 1996: 6). Jednym z ważniejszych elementów konkurencyjności na współczesnym rynku pracy jest pozyskanie osób o odpowiednich kompetencjach oraz optymalizacja potencjału zawodowego pracowników i wpisanie go w strategiczne cele całej organizacji (Stańczyk 2013: 9-10) Kształcenie zawodowe

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce

przygotowujące do pracy zawodowej wymaga od jednostki dokładnej analizy swojej przeszłości z równoczesnym spojrzeniem w przyszłość. Dlatego przygotowany ramowy program poradnictwa zawodowego w szkole zawodowej w ramach projektu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce” ma na celu rozwój zawodowy ucznia traktowany jako kilkuletni proces, który uwzględnia wiele zmian ilościowych i jakościowych. Jego główne motto moglibyśmy określić jako celowa, planowa i świadoma działalność doradcza, która prowadzi do wzrostu wiedzy, umiejętności, kompetencji oraz zamiany w postawie ucznia wobec własnej przyszłości.

1. Założenia ramowego programu poradnictwa edukacyjno - zawodowego dla szkół zawodowych w ramach projektu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce”

Efektywne „poruszanie” się po współczesnym rynku pracy wymaga od absolwentów szkół zawodowych całego zespołu kompetencji pozwalających na podejmowanie optymalnych decyzji zawodowych oraz umiejętności bycia konkurencyjnym przez cały czas aktywności zawodowej i dlatego program zakłada następujące cele:

1. Wyposażenie uczniów w podstawową wiedzę i umiejętności potrzebne do:
 - trafnego wyboru dalszej drogi kształcenia oraz opracowania IPZ Indywidualnego Planu Zawodowego,
 - skutecznego poszukiwania pracy,
2. Przygotowanie do nowej roli - pracownika,
3. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych związanych z pracą zawodową: procesy rekrutacyjne, adaptacja do nowych warunków pracy, okresowe bezrobocie, brak znajomości własnych zasobów, mobilność zawodowa,
4. Przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych,
5. Lepsze wykorzystanie środowiska lokalnego w przygotowaniu młodzieży do pracy zawodowej,

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce

6. Wsparcie i uzupełnienie programów rozwojowych małopolskich szkół zawodowych o zagadnienia poradnictwa edukacyjno-zawodowego,

Przygotowany w sierpniu 2010 roku program ramowy poradnictwa edukacyjno-zawodowego dla szkół zawodowych uczestniczących w projekcie został podzielony na cztery podstawowe moduły:

1. Zajęcia grupowe z uczniami,
2. Wsparcie środowiska lokalnego w przygotowaniu ucznia do pracy zawodowej,
3. Indywidualna rozmowa doradcza,
4. Rodzice jako naturalni doradcy zawodowi.

Moduł 1 - Zajęcia grupowe z uczniami

Zajęcia warsztatowe to pomoc doradcza świadczona uczniowi w charakterze procesu grupowego. Mają one charakter konwersatorium. Zajęcia grupowe z zakresu poradnictwa zawodowego to specyficzna forma pracy doradcy zawodowego z uczniem, a szczególnie z uczniem szkoły zawodowej. Podczas warsztatów uczestnicy mogą poznawać i definiować własne problemy edukacyjne i zawodowe, dokonywać adekwatnej oceny samego siebie oraz nabywać i rozwijać umiejętności podejmowania decyzji dotyczących dalszej edukacji na studiach wyższych jak i planowania własnej kariery zawodowej. Moduł składa się z trzech bloków tematycznych:

- bilans własny - na rynku pracy stabilizacja zawodowa coraz częściej ustępuje miejsca mobilności zawodowej. Każdy uczeń szkoły zawodowej w swoim rozwoju edukacyjno-zawodowym powinien wykorzystać swój potencjał i być przygotowanym do pełnej odpowiedzialności za zarządzanie własnymi zdolnościami, wartościami, kompetencjami i kwalifikacjami. W panowaniu dalszej drogi zawodowej świadomość własnych zasobów i połączenie ich z wymogami pracodawców jest jedną z kluczowych umiejętności skutecznego poruszania się po rynku pracy,
- kompetencje w poszukiwaniu pracy - znaczenie pracy zawodowej w życiu człowieka i współczesnego społeczeństwa jest ogromne. Pozwala ona realizować swoje pasje, zaspokajać aspiracje, kształtuje osobowość, rozwija, przynosi radość i zadowolenie.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Lider projektu:

Województwo Małopolskie,
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
e-mail: bkz.sekretariat@umwm.pl, www.zawodowamalopolska.pl

MODERNIZACJA
KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO
W MAŁOPOLSCE

Partner projektu:

Partner: Gmina Miejska Kraków

Realizator Projektu:

Zespół Ekonomiki Oświaty w Krakowie
ul. Ulanów 9, 31-450 Kraków

e-mail: mkz@zeo.krakow.pl, www.zeo.krakow.pl

Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce

Z drugiej strony może być też źródłem trudności, zmartwień i niepowodzeń. Dlatego do poszukiwania pracy trzeba się odpowiednio przygotować. Dla młodzieży szkół zawodowych ważnym etapem przygotowania do rynku pracy powinno być pokazanie procesu rekrutacji pracowników. W większości polskich firm procesy te są już przeprowadzane według określonych standardów. Kandydaci proszeni są najczęściej o nadesłanie CV (Curriculum Vitae) i listu motywacyjnego. Po analizie nadesłanych dokumentów pracodawca wyłania grupę kandydatów, których zaprasza na bezpośrednie rozmowy kwalifikacyjne,

- przygotowanie ucznia do nowej roli pracownika - wspieranie i przygotowanie uczniów do podjęcia pracy zawodowej to kluczowe zadanie szkoły zawodowej. Współczesny system edukacji zawodowej powinien także wpoić młodym ludziom styl życia oparty na ciągłym dokształcaniu się i doskonaleniu zawodowemu. Postawa taka pomaga w dostosowaniu się do permanentnych zmian na rynku pracy nie tylko krajowym ale również europejskim. Przekłada się to na rosnące wymagania pracodawców, nowe formy zatrudniania pracowników i zmieniające się metody oraz miejsca wykonywania pracy.

Zajęcia grupowe są również bazą do rozmowy indywidualnej z doradcą zawodowym i pomocą w przygotowaniu IPZ. Na realizację modułu zaplanowane jest 36 godz. zajęć.

Moduł 2 - Wsparcie środowiska lokalnego w przygotowaniu ucznia do pracy zawodowej

Moduł zawiera wybrane propozycje wsparcia środowiska lokalnego w przygotowaniu młodzieży do pracy zawodowej. Będą to kontakty z przedsiębiorstwami i firmami branżowymi w formie wycieczek zawodoznawczych, udział młodzieży w organizowanych na różnych szczeblach targach pracy, uczestnictwo w targach edukacyjnych wyższych uczelni, dniach otwartych oraz zacieśnienie współpracy z Biurami Karier uczelni technicznych. Moduł drugi będzie również wsparciem ucznia w sporządzaniu własnego IPZ. Zadaniem współczesnej szkoły zawodowej jest przygotowanie uczniów do: 1) kontynuowania edukacji, 2) podjęcia pracy zawodowej z uwzględnieniem kompetencji fachowych i umiejętności radzenia sobie na lokalnym rynku pracy oraz 3) aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym. Jednak zmienność otoczenia, będąca pochodną postępu naukowego

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Lider projektu:

Województwo Małopolskie,
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
e-mail: bkz.sekretariat@umwm.pl, www.zawodowamalopolska.pl

MODERNIZACJA
KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO
W MAŁOPOLSCE

Partner projektu:

Partner: Gmina Miejska Kraków

Realizator Projektu:

Zespół Ekonomiki Oświaty w Krakowie
ul. Ulanów 9, 31-450 Kraków

e-mail: mkz@zeo.krakow.pl, www.zeo.krakow.pl

Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce

i technicznego wymaga wsparcia szkół zawodowych w realizacji tych zadań przez środowisko lokalne.

Moduł 3 - Indywidualna rozmowa doradcza

Indywidualna rozmowa doradcza to spotkanie ucznia szkoły zawodowej z doradcą zawodowym i wypracowanie IPZ – Indywidualnego Planu Zawodowego w oparciu własne portfolio. Na użytek ucznia i doradcy zostanie przygotowany specjalny formularz IPZ dostosowany do potrzeb ucznia szkoły zawodowej oraz propozycja nowej struktury portfolio. Moduł trzeci będzie podsumowaniem dwóch poprzednich. Rozmowa z doradcą może odbyć się dopiero po zrealizowaniu wcześniejszych treści. Rozmowa doradcza nie jest jednorazowym aktem „udzielenia pomocy” uczniowi. Jest również procesem, w czasie którego doradca proponuje uczniowi pracę nad sobą i nad swoją przyszłością edukacyjno-zawodową. Celem tej pracy staje się stworzenie przez ucznia własnych rozwiązań zawodowych, uwzględniających jego szeroko rozumianą sytuację życiową. Rola doradcy zawodowego polega na towarzyszeniu i wspomaganiu ucznia w jego rozwoju poprzez m.in. pomoc w stworzeniu własnego portfolio i Indywidualnego Planu Zawodowego.

Moduł 4 - Rodzice jako naturalni doradcy zawodowi

„Pomóż swojemu dziecku zaplanować lepszą przyszłość” – to motto tematyczne modułu. W szkołach uczestniczących w projekcie w ramach konwencjonalnych spotkań z rodzicami powinny zostać zorganizowane spotkania na temat możliwości wsparcia własnego dziecka w planowaniu przyszłości zawodowej oraz możliwości współpracy z doradcą zawodowym. Na użytek modułu zostanie przygotowany wraz z materiałami scenariusz spotkań doradcy zawodowego z rodzicami. Podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych to proces, który zaczyna się już we wczesnym dzieciństwie i składa się z całego szeregu drobnych i całego szeregu poważnych wyborów. Na przebieg tego procesu bardzo mocno oddziałuje rodzina, a zwłaszcza rodzice ucznia. Oni są pierwszymi autorytetami dla swoich dzieci, przekazują im swoje doświadczenia związane z zainteresowaniem i późniejszym funkcjonowaniem na rynku.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Lider projektu:

Województwo Małopolskie,
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
e-mail: bkz.sekretariat@umwm.pl, www.zawodowamalopolska.pl

MODERNIZACJA
KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO
W MAŁOPOLSCE

Partner projektu:

Partner: Gmina Miejska Kraków

Realizator Projektu:

Zespół Ekonomiki Oświaty w Krakowie
ul. Ulanów 9, 31-450 Kraków
e-mail: mkz@zeo.krakow.pl, www.zeo.krakow.pl

Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce

2. Poradnictwo zawodowe realizowane przez partnerów

Działania projektowe prowadzone od roku 2010 pozwoliły wdrożyć 279 Programów Rozwojowych Szkół, objąć tym samym wsparciem 279 szkoły zawodowe dla młodzieży (technika, zasadnicze szkoły zawodowe), szkoły policealne, technika uzupełniająca oraz 6 placówek kształcenia zawodowego (CKP, CKU). Uczniowie małopolskich szkół zawodowych aktywnie brali udział w:

- specjalistycznych kursach zawodowych,
- zajęciach z kompetencji kluczowych,
- zajęciach wyrównawczych,
- **poradnictwie zawodowym,**
- stażach – wizytach zawodoznawczych,
- praktykach i stażach w przedsiębiorstwach
- wizytach studyjnych w ramach komponentu ponadnarodowego

Wyżej wymienione działania były realizowane w partnerstwie z 22 powiatami Województwa Małopolskiego, 3 gminami, 8 podmiotami niepublicznymi oraz z 3 zespołami szkół prowadzonych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi i 6 szkołami, dla których organem prowadzącym jest Województwo Małopolskie.

Realizację zadań poradnictwa zawodowego w szkołach podjęło tylko 24 partnerów projektu. Stopień realizacji w poszczególnych powiatach przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Stan realizacji programu poradnictwa edukacyjno-zawodowego

Lp.	Partner	Liczba uczniów w projekcie	Liczba uczniów uczestniczących w programie poradnictwa zawodowego	Wskaźnik realizacji w %
1.	Miasto Nowy Sącz	3907	1237	31,7
2.	Powiat Bocheński	2553	30	1,2
3.	Powiat Brzeski	2075	51	2,5
4.	Powiat Chrzanowski	2301	192	8,3
5.	Powiat Dąbrowski	1251	144	11,5
6.	Powiat Gorlicki	3841	724	18,9

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Lider projektu:

Województwo Małopolskie,
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
e-mail: bkz.sekretariat@umwm.pl, www.zawodowamalopolska.pl

MODERNIZACJA
KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO
W MAŁOPOLSCE

Partner projektu:

Partner: Gmina Miejska Kraków

Realizator Projektu:

Zespół Ekonomiki Oświaty w Krakowie
ul. Ulanów 9, 31-450 Kraków
e-mail: mkz@zeo.krakow.pl, www.zeo.krakow.pl

Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce

7.	Powiat Krakowski	1946	1342	69
8.	Powiat Limanowski	3381	520	15,4
9.	Powiat Miechowski	2054	1190	58
10.	Powiat Myślenicki	3761	139	3,7
11.	Powiat Nowosądecki	3012	1297	43,1
12.	Powiat Nowotarski	2765	120	4,3
13.	Powiat Olkuski	2580	141	5,5
14.	Powiat Oświęcimski	2862	10	0,3
15.	Powiat Proszowicki	954	167	17,5
16.	Powiat Suski	2157	418	19,4
17.	Powiat Tarnowski	3837	381	9,9
18.	Powiat Tatrzański	2345	39	1,7
19.	Powiat Wadowicki	3952	382	9,7
20.	Powiat Wielicki	1848	897	48,5
21.	Gmina Niepołomice	606	166	27,4
22.	Arcelomittal Poland S.A.	630	489	77,6
23.	Izba Rzemieślnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Tarnowie	366	352	96,2
24.	ZDZ Kraków	378	60	15,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie publikacji UMWM „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce” Kraków 2014

W latach 2010 – 2015 do projektu zrekrutowano 71 000 beneficjentów ostatecznych z czego tylko 10 488 wzięło czynny udział w poradnictwie zawodowym, co stanowi zaledwie 14,77% wszystkich uczestników projektu.

3. Przydatność zajęć poradnictwa zawodowego w opinii uczniów

Jednym z działań realizowanych z uczniami przez szkoły zawodowe uczestniczące w projekcie były programy poradnictwa edukacyjno-zawodowego na podstawie

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

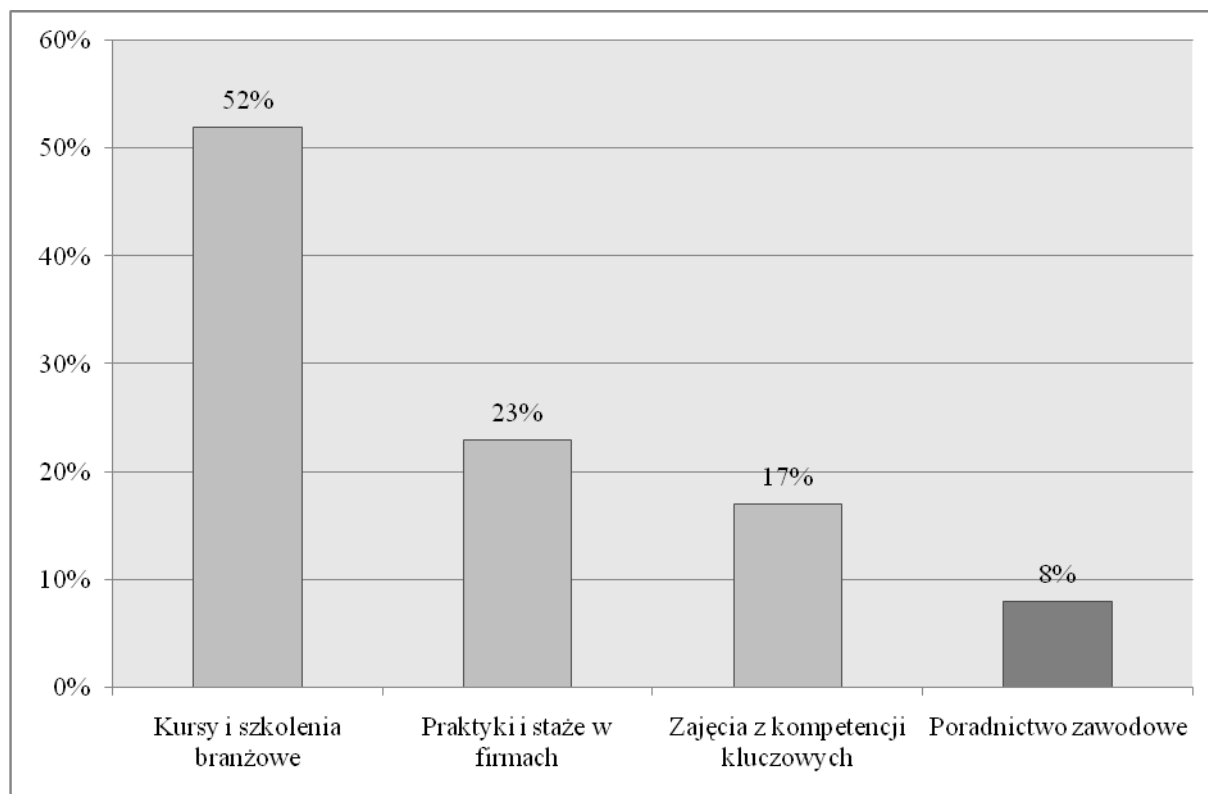

Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce

przygotowanego wcześniej programu ramowego. Poniższy wykres przedstawia jakie działania projekty cieszyły się największym zainteresowaniem.

Wykres 1. Udział uczniów w realizowanych formach wsparcia

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Raportu ewaluacji końcowej projektu Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce 2010 – 2014”

W małopolskich szkołach zawodowych z spośród 7 zaplanowanych form wsparcia w projekcie uczniowie brali udział w branżowych kursach i szkoleniach zawodowych – 52%, praktykach i stażach w firmach – 23%, zajęciach z kompetencji kluczowych – 17% oraz poradnictwie zawodowe 8%. Z powyższej analizy wynika, że poradnictwo zawodowe w ramach projektu nie było realizowane we wszystkich szkołach i było traktowane jako forma pomocnicza do innych realizowanych w szkole. Szkoda, że przygotowany ramowy program poradnictwa zawodowego nie został w pełni wykorzystany. Jego główny zamysł jest oparty o tzw. podejście celowe w poradnictwie zawodowym, które polega na identyfikacji i uświadomieniu celu oraz podejmowaniu wyselekcjonowanych działań, które służą jego osiągnięciu. Od

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Lider projektu:

Województwo Małopolskie,
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
e-mail: bkz.sekretariat@umwm.pl, www.zawodowamalopolska.pl

MODERNIZACJA
KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO
W MAŁOPOLSCE

Partner projektu:

Partner: Gmina Miejska Kraków

Realizator projektu:

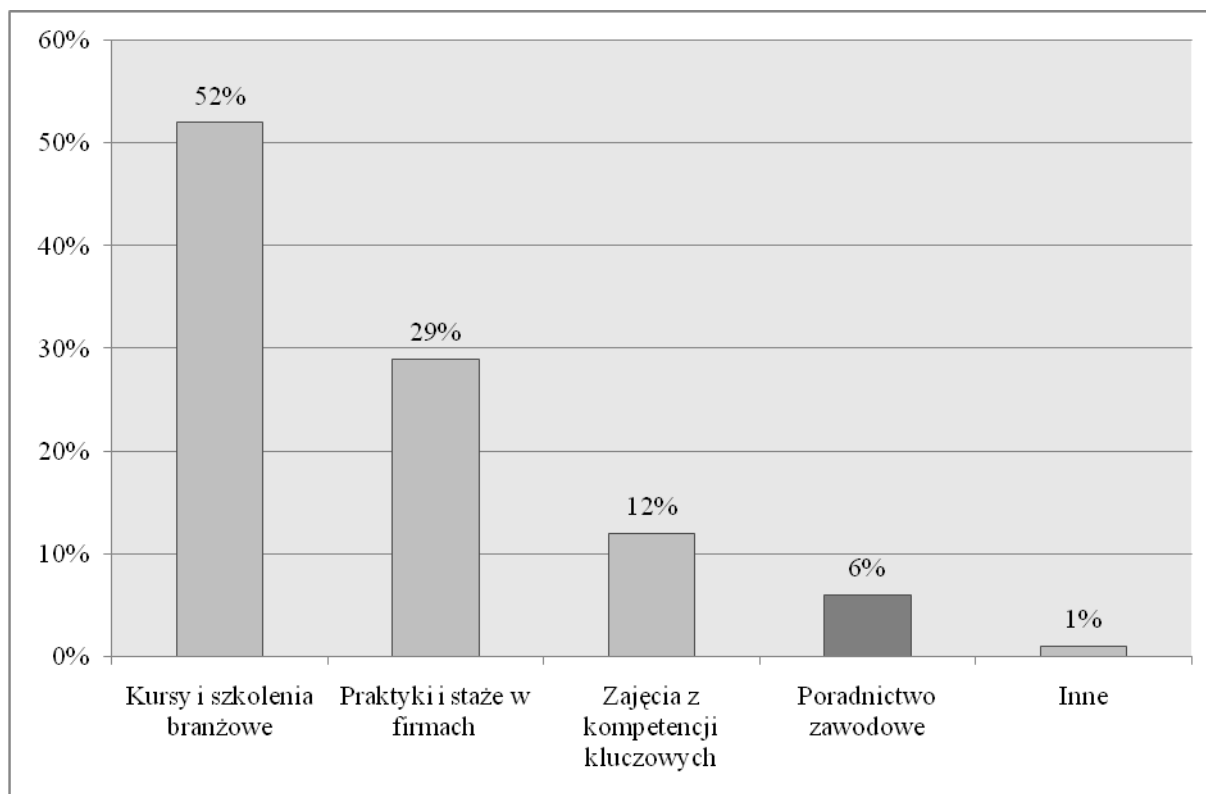
Zespół Ekonomiki Oświaty w Krakowie
ul. Ulanów 9, 31-450 Kraków
e-mail: mkz@zeo.krakow.pl, www.zeo.krakow.pl

Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce

bilansu własnego ucznia, poprzez wykorzystanie środowiska lokalnego, wsparcia rodziców aż do stworzenia z doradcą zawodowym Indywidualnego Planu Zawodowego.

Wykres 2. Najefektywniejsze formy wsparcia

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Raportu ewaluacji końcowej projektu Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce 2010 – 2014”

Zdaniem uczniów efektywność podjętych działań z zakresu poradnictwa zawodowego to tylko 6% i w porównaniu z innymi jest niska. Rodzi się pytanie - dlaczego? Czy koordynatorzy, liderzy szkolni i nauczyciele uznali, że ich uczniowie przed kilku laty w klasie trzeciej gimnazjum wybierając szkołę zawodową dokonał wyboru raz na całe życie, wyboru na 100%? Trudno uwierzyć w taką tezę. Czy kadra doradców zawodowych realizujących zadania poradnictwa zawodowego nie do końca spełniła oczekiwania uczestników? Czy może słaba była znajomość przygotowanego już wcześniej dla projektu programu ramowego poradnictwa zawodowego? Pytania pozostają otwarte i powinny być refleksją przy przygotowywaniu kolejnych zadań z zakresu poradnictwa zawodowego w szkołach zawodowych. Uczeń szkoły zawodowej potrzebuje kompetencji, które pozwolą mu nie tylko

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Lider projektu:

Województwo Małopolskie,
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
e-mail: bkz.sekretariat@umwm.pl, www.zawodowamalopolska.pl

MODERNIZACJA
KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO
W MAŁOPOLSCE

Partner projektu:

Partner: Gmina Miejska Kraków

Realizator Projektu:

Zespół Ekonomiki Oświaty w Krakowie
ul. Ulanów 9, 31-450 Kraków

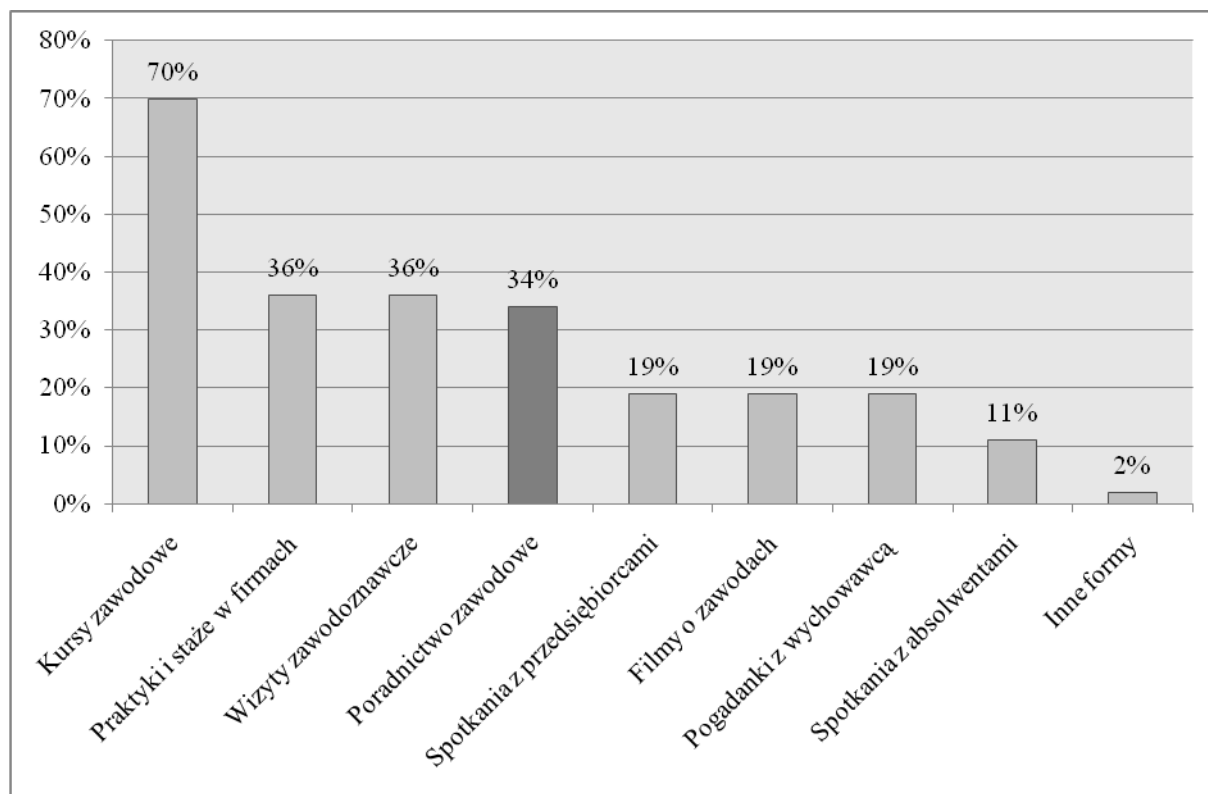
e-mail: mkz@zeo.krakow.pl, www.zeo.krakow.pl

Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce

znaleźć pierwszą pracę ale ją utrzymać i efektywnie oraz satysfakcjonująco funkcjonować w zawodzie.

Wykres 3. Przydatność realizowanych form wsparcia

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Raportu ewaluacji końcowej projektu Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce 2010 – 2014”

Ocena przydatności poradnictwa zawodowego w ocenie uczestników sięga prawie 35% i jest na równi z innymi działaniami projektowymi: praktyki i staże w firmach i wizyty zawodoznawcze. Z tej krótkiej analizy płynie wniosek o potrzebie poradnictwa zawodowego w szkołach zawodowych jako teoretycznego i praktycznego wsparcia w przygotowaniu do pozostałych działań projektowych, zwłaszcza tych w kontaktach z firmami i pracodawcami. Praca z doradcą zawodowym pozwala także na indywidualne uzasadnienie, motywację w powiązaniu z własnym planem zawodowym podejmowanego zaangażowania projektowego. To doradca zawodowy modeluje sposób myślenia o zawodzie i aktywności zawodowej, wzmacnia poczucie własnej wartości, kształtuje postawy rzetelności i realności w stosunku do przyszłych planów zawodowych.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Lider projektu:

Województwo Małopolskie,
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
e-mail: bkz.sekretariat@umwm.pl, www.zawodowamalopolska.pl

MODERNIZACJA
KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO
W MAŁOPOLSCE

Partner projektu:

Partner: Gmina Miejska Kraków

Realizator Projektu:

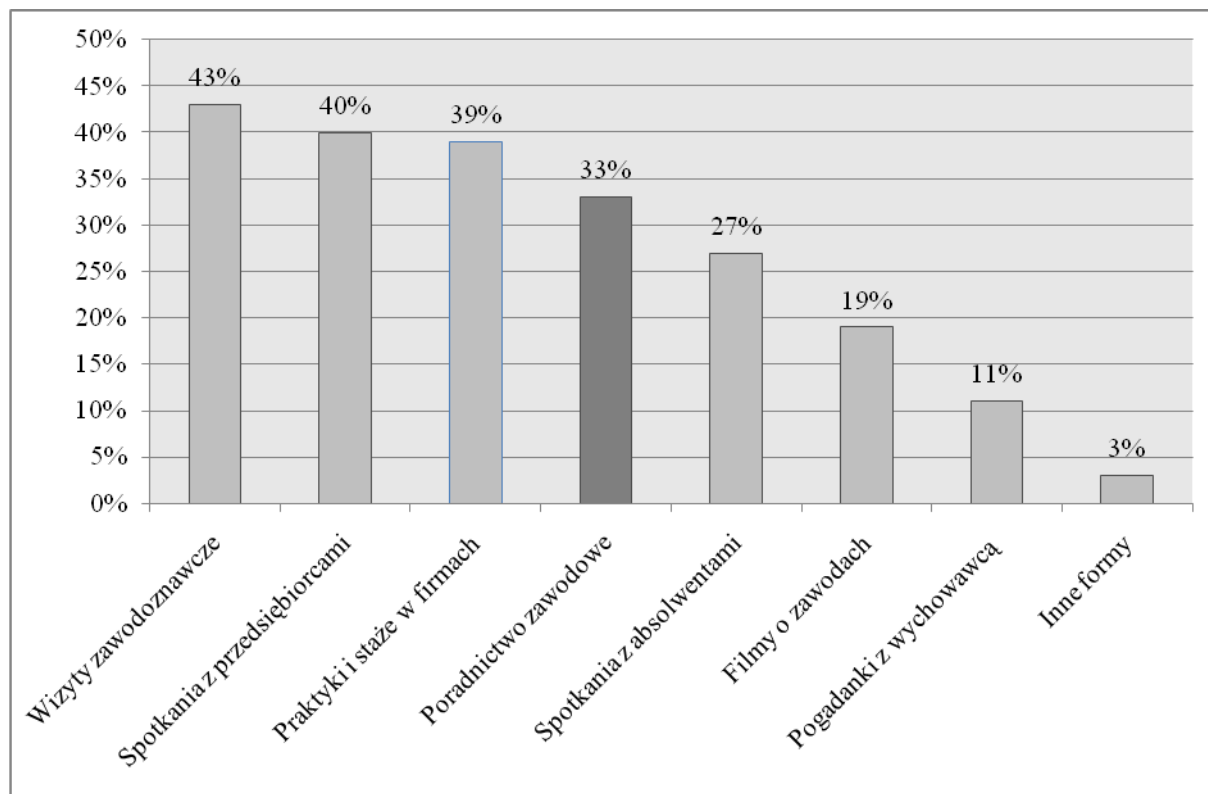
Zespół Ekonomiki Oświaty w Krakowie
ul. Ulanów 9, 31-450 Kraków

e-mail: mkz@zeo.krakow.pl, www.zeo.krakow.pl

Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce

Wykres 4. Formy zajęć, których było za mało podczas realizacji projektu

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Raportu ewaluacji końcowej projektu Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce 2010 – 2014”

Podczas ewaluacji uczestnicy projektu zostali zapytani jakiej formy zajęć zabrakła w projekcie? Obok wizyt zawodowawczych – 43%, spotkań z pracodawcami – 40%, praktyk i staży – 39% uczniom zabrakła zajęć poradnictwa zawodowego czyli bezpośredniego kontaktu z doradcą zawodowym – 33%. Szkoła zawodowa ma pomóc nie tylko zdobyć odpowiednie kwalifikacje i kompetencje zawodowe ale przygotować do pełnienia różnorodnych ról zawodowych. To doradca zawodowy jest tą osobą, która zna dynamikę i strukturę zmian na rynku pracy. Ciągłe pojawiają się nowe zawody, a wraz z nimi nowe możliwości i jednocześnie nowe zagrożenia. Już na etapie szkoły ponadgimnazjalnej trzeba przygotować ucznia do elastycznego pełnienia ról zawodowych, do wykorzystania nowych możliwości jakie daje system egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe, rekwalifikacji a może zmiany branży. W edukacji zawodowej myślenie o poradnictwie zawodowym powinno być utożsamiane z procesem, który rozpoczął się w szkole

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Lider projektu:

Województwo Małopolskie,
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
e-mail: bcz.sekretariat@umwm.pl, www.zawodowamalopolska.pl

MODERNIZACJA
KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO
W MAŁOPOLSCE

Partner projektu:

Partner: Gmina Miejska Kraków

Realizator Projektu:

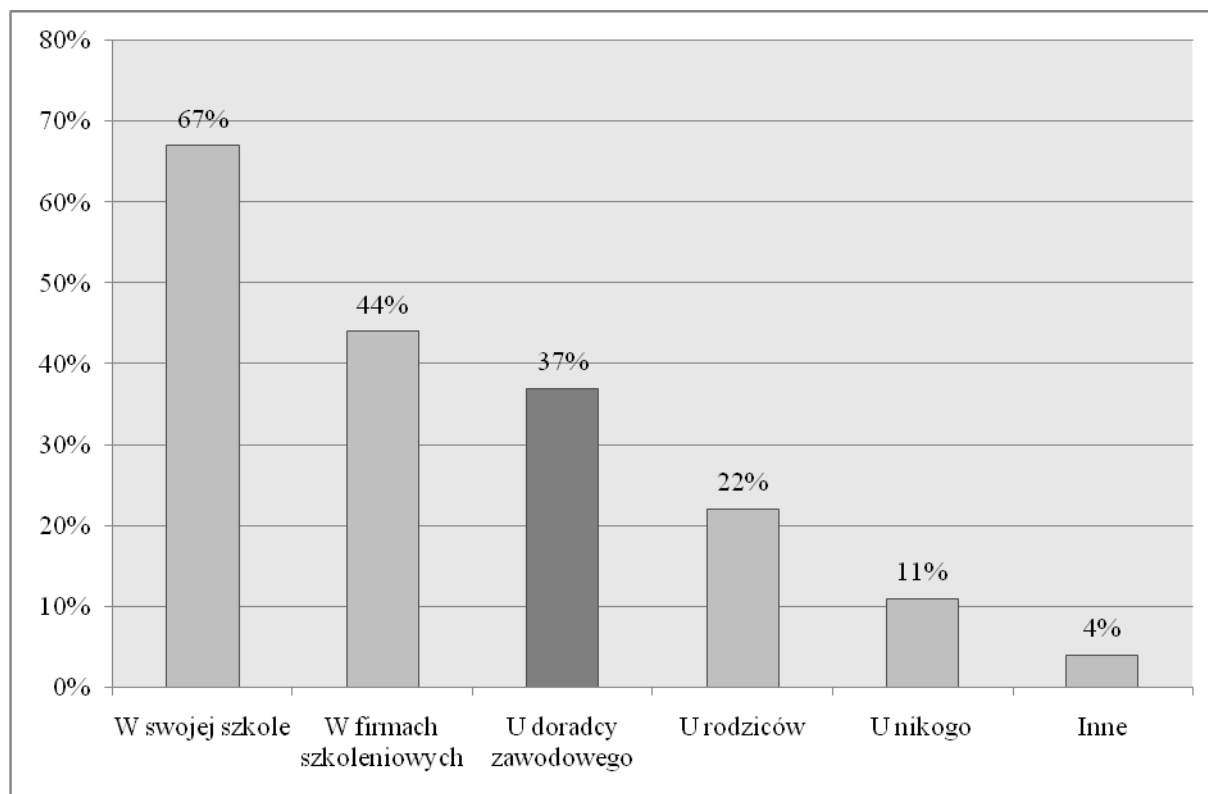
Zespół Ekonomiki Oświaty w Krakowie
ul. Ulanów 9, 31-450 Kraków
e-mail: mkz@zeo.krakow.pl, www.zeo.krakow.pl

Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce

podstawowej, później był rozwijany w gimnazjum, a w szkole ponadgimnazjalnej dopełnia się odpowiedzialnością ucznia za swoją przyszłość zawodową.

Wykres 5. Poszukiwanie pomocy w zakresie kształcenia zawodowego

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Raportu ewaluacji końcowej projektu Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce 2010 – 2014”

Uczeń szkoły zawodowej bez względu do jakiego zawodu się przygotowuje oczekuje od szkoły uzyskania rzetelnych kwalifikacji kompetencji zawodowych oraz wsparcia w zakresie planowania własnej przyszłości zawodowej. Prawie 40% badanych uczniów takiego wsparcia poszukiwałoby u doradcy zawodowego. Ich oczekiwania dotyczą rozwijania kompetencji społecznych, budowania profesjonalnego wizerunku zawodowego, planowania i podejmowania decyzji, rozpoznania własnych zasobów i talentów, stworzenia planu „własnej kariery zawodowej”, kształtowania pozytywnych postaw wobec narastającego trendu uczenia się ustawicznego podczas całej aktywności zawodowej. Na uwagę zasługuje także wskazanie na rodziców – 22%. Rodzice stają się istotnymi partnerami przy planowaniu przyszłości. Moduł 4 przygotowanego programu ramowego nosi tytuł „Rodzice jako

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

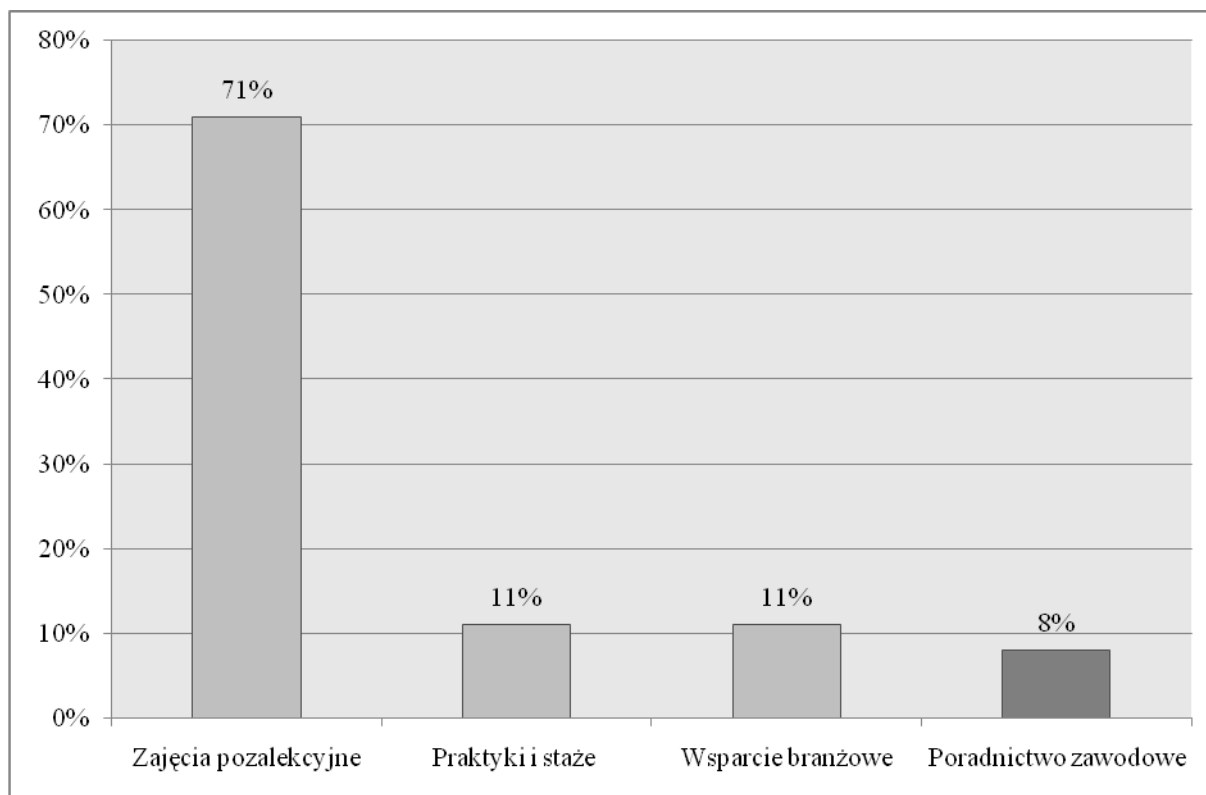
Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce

naturalni doradcy zawodowi” i zachęca dyrektora szkoły, wychowawcę i doradcę zawodowego do ścisłej współpracy z rodzicami przy podejmowaniu kolejnych decyzji edukacyjno-zawodowych przez uczniów.

4. Efektywność realizacji programu poradnictwa zawodowego w ocenie nauczycieli i dyrektorów szkół zawodowych

Zaproponowana formuła tematyczna pracy z uczniami podczas realizacji projektu obejmuje podstawowe zagadnienia, które mogą pomóc w poznaniu własnych zasobów, trafności podejmowanych kolejnych decyzji edukacyjnych i zawodowych. Dobór poszczególnych modułów jest celowy, tak aby można było poruszyć najważniejsze tematy potrzebne uczniowi do podjęcia decyzji zawodowej, a później do jej realizacji.

Wykres 6. Formy wsparcia realizowane w ramach projektu

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Raportu ewaluacji końcowej projektu Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce 2010 – 2014”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

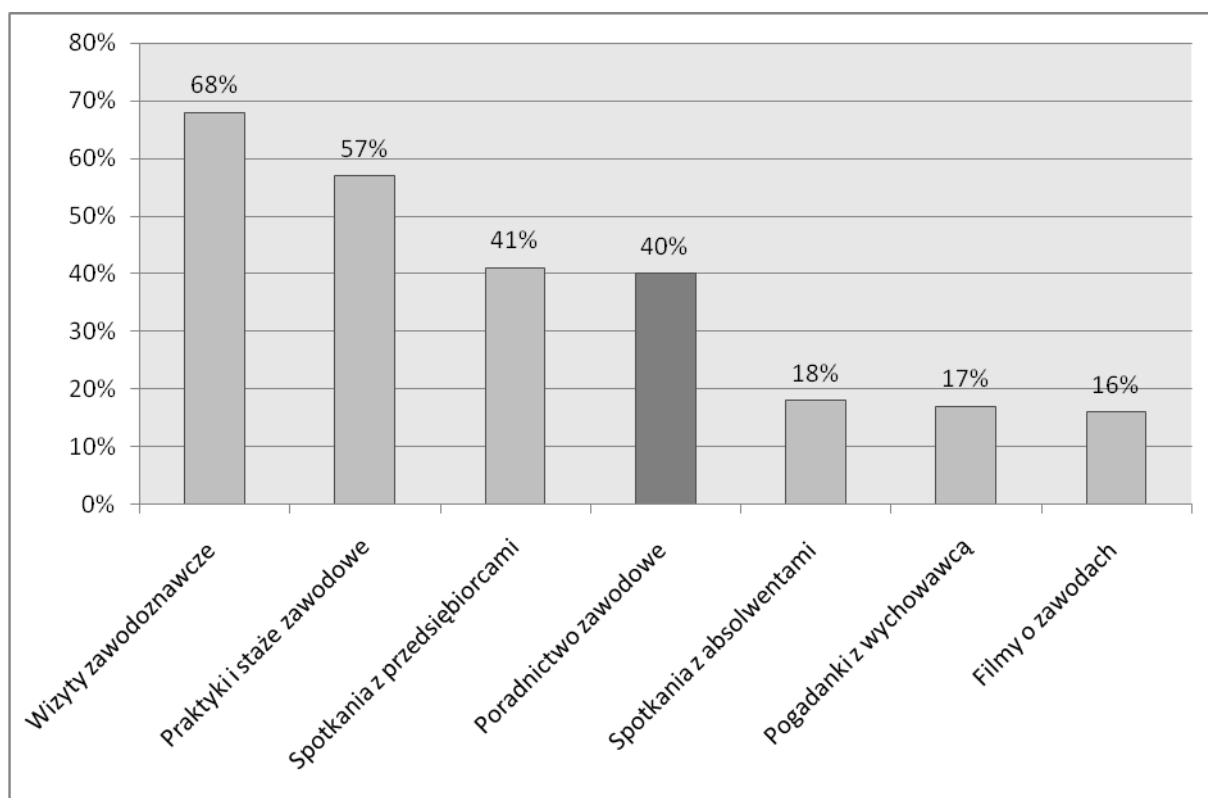

Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce

Tylko 8% nauczycieli biorących udział w badaniu (85% technika i 14% zasadnicze szkoły zawodowe) stwierdziło, że w ich szkole w ramach projektu było prowadzone poradnictwo zawodowe. Pokrywa się to z oceną uczniów, którzy też w 8% wskazali na poradnictwo zawodowe. Dyrektorzy, koordynatorzy i liderzy szkolni nie zauważają poradnictwa zawodowego jako formy realizowanej w projekcie, choć 59% z nich twierdzi, że sam projekt zwiększa szanse uczniów na rynku pracy. Wydaje się, że w projekcie nie wykorzystano możliwości zaproponowanego wcześniej programu oraz poradnictwo zawodowe dla uczniów szkoły zawodowej wymaga przygotowania specjalnych tzw. „pakietów edukacyjnych” zarówno dla uczniów jak i dla doradców zawodowych.

Wykres 7. Efektywność form wsparcia

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Raportu ewaluacji końcowej projektu Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce 2010 – 2014”

Pomimo, że wcześniej zaledwie 8% nauczycieli wskazało na poradnictwo zawodowe jako formę realizowaną w projekcie to zupełnie inaczej oceniają jego efektywność. W ich ocenie jest ona porównywalna ze spotkaniami z przedsiębiorcami i wynosi 40%. Potwierdza to

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Lider projektu:

Województwo Małopolskie,
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
e-mail: bkz.sekretariat@umwm.pl, www.zawodowamalopolska.pl

MODERNIZACJA
KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO
W MAŁOPOLSCE

Partner projektu:

Partner: Gmina Miejska Kraków

Realizator Projektu:

Zespół Ekonomiki Oświaty w Krakowie
ul. Ulanów 9, 31-450 Kraków

e-mail: mkz@zeo.krakow.pl, www.zeo.krakow.pl

Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce

pojawiający się w edukacji zawodowej trend -nastawienie na umiejętności praktyczne oraz zapoznanie się z przyszłym zawodem (zawodoznawstwo). Nauczyciele w 87% stwierdzili, że projekt przyczynił się do wzrostu kompetencji zawodowych, a 80% kompetencji miękkich. Z kolei 97% dyrektorów uważa, że w ich szkole nastąpiła nowelizacja i pełniejsze wdrożenie programów rozwojowych szkół.

Zakończenie

Współczesne poradnictwo zawodowe staje się systemem długofalowych, zaplanowanych, wieloetapowych oddziaływań wychowawczych i dydaktycznych towarzyszących człowiekowi w trakcie jego rozwoju zawodowego. Jest procesem interpersonalnym, którego cel to akompaniowanie jednostce w drodze uzyskiwania coraz pełniejszej przydatności zawodowej zarówno w okresie edukacji jak i później w pracy zawodowej. Jest wreszcie pomaganiem w poznaniu i wykorzystaniu własnego potencjału edukacyjnego, zawodowego i psychologicznego w celu osiągnięcia optymalnej przydatności zawodowej poprzez:

- określenie poziomu przygotowania zawodowego w szkole ponadgimnazjalnej oraz w ramach samokształcenia w stosunku do wymagań stanowiska pracy,
- zdefiniowanie jakich kompetencji „miękkich” brakuje absolwentom,
- potwierdzenie trafności wyboru zawodu w stosunku do posiadanych przez absolwenta predyspozycji zawodowych?

Projekt „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce” również poprzez realizację poradnictwa zawodowego w opinii uczniów 88% i nauczycieli 90% przyczynił się do lepszego przygotowanie do rynku pracy i dojrzałego podejście ucznia do kreowania swojej przyszłej kariery zawodowej. Dyrektorzy w 98% twierdzą, że nastąpił wzrost kompetencji kluczowych uczniów, co przełoży się na sposób poszukiwania i podjęcie pierwszej pracy zawodowej. Pracodawcy zauważyli również znaczny wzrost rozwoju kompetencji kluczowych oczekiwanych przez rynek pracy takich jak: odpowiedzialność, sumienność, pewność siebie czy chęć do dalszej nauki.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Lider projektu:

Województwo Małopolskie,
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
e-mail: bcz.sekretariat@umwm.pl, www.zawodowamalopolska.pl

MODERNIZACJA
KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO
W MAŁOPOLSCE

Partner projektu:

Partner: Gmina Miejska Kraków

Realizator Projektu:

Zespół Ekonomiki Oświaty w Krakowie
ul. Ulanów 9, 31-450 Kraków
e-mail: mkz@zeo.krakow.pl, www.zeo.krakow.pl

Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce

Bibliografia

Rosalska M., Wawrzonek A., 2012, *Między szkołą a rynkiem pracy*, Warszawa.

Stańczyk I., 2013, *Doradztwo personalne i zawodowe*, Warszawa.

Wiatrowski Z., 2005, *Podstawy pedagogiki pracy*, Bydgoszcz.

Wojtasik B., 1993, *Doradca zawodu Studium teoretyczne z zakresu poradownawstwa*, Wrocław.

Raport ewaluacji końcowej projektu Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce 2010 – 2014, Kraków 2014.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Lider projektu:

Województwo Małopolskie,
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
e-mail: bkz.sekretariat@umwm.pl, www.zawodowamalopolska.pl

MODERNIZACJA
KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO
W MAŁOPOLSCE

Partner projektu:

Partner: Gmina Miejska Kraków

Realizator Projektu:

Zespół Ekonomiki Oświaty w Krakowie
ul. Ulanów 9, 31-450 Kraków
e-mail: mkz@zeo.krakow.pl, www.zeo.krakow.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Lider projektu:

Województwo Małopolskie,
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
e-mail: bkz.sekretariat@umwm.pl, www.zawodowamalopolska.pl

MODERNIZACJA
KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO
W MAŁOPOLSCE

Partner projektu:

Partner: Gmina Miejska Kraków

Realizator Projektu:

Zespół Ekonomiki Oświaty w Krakowie
ul. Ulanów 9, 31-450 Kraków
e-mail: mkz@zeo.krakow.pl, www.zeo.krakow.pl